

Nr 45.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 27 mars 1912.
" " " i Andra kammaren den 27 mars 1912.

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion om
ändrad lydelse af § 41 i förordningen om kommunal-
styrelse på landet.*

(Konstitutionsutskottets utlåtande nr 6.)

Till Konungen.

Vid innevarande års riksdag har enskild motionär framställt förslag att § 41 i kungl. förordningen om kommunalstyrelse på landet måtte erhålla följande ändrade lydelse:

Nedannämnda personer må, med hänsikt till deras ämbets- eller tjänstemannaställning icke vara ledamöter i kommunalnämnd, nämligen: landshöfding, domhufvande i orten, kronofogde, länsman eller af kommunen tillsatt och aflönad tjänsteman eller betjänt, som i och för sin befattning är inför nämnden redovisning skyldig.

Andra ämbets- och tjänstemän kunna ej mot sin vilja förpliktigas att dylikt uppdrag emottaga.

Inom riksdagen hafva flere gånger väckts motioner för undanröjande af bestämmelsen om förbud att invälja folkskollärare i kommunalnämnd. Senast frambars sådan motion vid 1911 års riksdag. Konstitutionsutskottet, som då behandlade denna motion, tillstyrkte densamma med följande motivering:

»Utskottet vill först erinra därom, att ifrågavarande bestämmelse är den enda i samtliga kommunala författningar, hvari stadgas folkskollärares obehörighet att utöfva ett kommunalt förtroendeuppdrag. Folkskollärare kan väljas till ledamot i kommunalfullmäktige och till ordförande — respektive vice ordförande — i kommunalstämman, en i förhållande till kommunalnämnden i viss mån öfverordnad befattning. Man har ock ansett, att folkskollärare kan väljas till ledamot i kyrko- och skolråd, en uppfattning, som vunnit stöd genom Kungl. Maj:ts utslag af den 19 december 1890. I förordningen om kommunalstyrelse i stad

hafva inga inskränknings i folkskollärares valbarhet stadgats, och han kan således väljas till ledamot af stadsfullmäktige och drätselkammare — respektive drätselråd — liksom också intet lagligt hinder finnes för hans val till ledamot i folkskolestyrelse. Enligt utskottets uppfattning torde ej någon olägenhet däraf försports, att folkskollärare innehaft något af nämnda förtroendeuppdrag.

Till grund för stadgandet i § 41 i förordningen om kommunalstyrelse på landet synes ha legat den farhågan, att det skulle menligt inverka på den kommunernas fria självstyrelse, som 1862 års kommunalförfattningar sökte förverkliga, om vissa statens och kommunens tjänstemän skulle kunna väljas till ledamot i den verkställande kommunala myndigheten, kommunalnämnden. Efter utskottets mening torde ej detta skäl numera hafva någon giltighet med afseende å folkskollärare. Den självständighet och fria handlingskraft, som efter kommunalförordningens tillkomst framträdde i det kommunala lifvet, torde numera göra ifrågakarande undantagsbestämmelse i fråga om folkskollärare obehöflig. Då det därjämte synes utskottet vara med den kommunala självstyrelsens intresse mest förenligt, att kommunerna äga frihet att till de medborgerliga förtroendeuppdragen utse de personer, hos hvilka de kunna finna den största erfarenheten och sakkunskapen, har utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till det af motionären framställda förslaget.»

Riksdagen har funnit de af 1911 års konstitutionsutskott anförda skälen för den föreslagna ändringen af § 41 i förordningen om kommunalstyrelse på landet fortfarande äga full giltighet.

På grund af hvad sålunda anförts, har Riksdagen för sin del antagit följande ändrade lydelse af § 41 i förordningen om kommunalstyrelse på landet:

§ 41.

Nedannämnda personer må, med hänsikt till deras ämbets- eller tjänstemannaställning, icke vara ledamöter i kommunalnämnd, nämligen: landshöfding, domhufvande i orten, kronofogde, länsman eller af kommunen tillsatt och aflönad tjänsteman eller betjänt, som i och för sin befattning är inför nämnden redovisning skyldig.

Andra ämbets- och tjänstemän kunna ej emot sin vilja förpliktas att dylikt uppdrag emottaga.

Stockholm den 27 mars 1912.

Med undersätlig vörndnad.